
PROGRAM
APLIKACJI UZUPEŁNIAJĄCEJ
SĘDZIOWSKIEJ

Informacje ogólne

Program aplikacji uzupełniającej sędziowskiej opracowany został na podstawie założeń programowych określonych w uchwale Rady Programowej Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury nr 47/2019 z dnia 21 listopada 2019 r.

Zgodnie z założeniami programowymi:

- „Zajęcia dla aplikantów aplikacji uzupełniającej sędziowskiej odbywają się w soboty i niedziele zgodnie z programem aplikacji (art. 37f ust. 3 ustawy).
- Praktyki dla aplikantów aplikacji uzupełniającej sędziowskiej odbywają się w wymiarze jednego dnia tygodniowo zgodnie z programem aplikacji (art. 37f ust. 3 ustawy).
- Szkolenie aplikantów jest organizowane w ramach 34 cykli szkoleniowych; cykl szkoleniowy obejmuje zajęcia w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, praktyki i może kończyć się sprawdzianem wiedzy i umiejętności, jeżeli jest to uzasadnione celami dydaktycznymi, a w szczególności potrzebą sprawdzenia wiedzy obejmującej zakres tematyczny jednego lub więcej niż jednego zjazdu.
- Zajęcia w trakcie zjazdów składają się z jednostek szkoleniowych trwających po 45 minut każda.
- Praktyki odbywają się w sądach wskazanych w programie aplikacji, jednego dnia tygodniowo w wymiarze 8 godzin.”.

Założenia programowe stanowią ponadto, że „Kształcenie aplikantów aplikacji uzupełniającej sędziowskiej prowadzone jest przy pomocy następujących metod:

- 1) analiza orzecznictwa - case method (zajęcia typu A),
- 2) praca z aktami (zajęcia typu B),
- 3) zajęcia uzupełniające (zajęcia typu C),
- 4) symulacje (zajęcia typu D),
- 5) repetytorium (zajęcia typu F),
- 6) rozwiązywanie kazuśw (zajęcia typu G),
- 7) seminarium dotyczące przebiegu praktyk (zajęcia typu E),
- 8) seminarium dotyczące sprawdzianu (zajęcia typu H),
- 9) praktyki (...).”.

Program wskazuje typy zajęć, jakie powinny być przeprowadzone w czasie zjazdu, natomiast określony w nim czas trwania zajęć stanowi jedynie zalecenie. Harmonogram zjazdu może przewidywać do 2 godz. zajęć dydaktycznych na omówienie tematów niewymienionych w programie aplikacji. Program wskazuje miejsce praktyki po każdym zjeździe.

ZJAZD I

USTRÓJ SĄDOWNICTWA I PROKURATURY, ETYKA

Zajęcia

Zajęcia typu C – 2 godz. (wykład)

Podstawowe zagadnienia dotyczące ustroju prokuratury i sądownictwa. Przekrojowe omówienie instytucji NIK, RPO, a także Policji oraz innych najważniejszych organów ochrony porządku publicznego.

Zajęcia typu A – 4 godz.

Orzeczenia dotyczące zasad sądowego wymiaru sprawiedliwości. Etyka zawodów prawniczych i zasady odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów (należy omówić również orzecznictwo sądów dyscyplinarnych).

Zajęcia typu C – 2 godz. (wykład prowadzony przez psychologa)

Psychologiczne podstawy etyki zawodowej sędziów.

Zajęcia typu G – 4 godz.

Etyka zawodów prawniczych ze szczególnym uwzględnieniem zasad odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziego (z wykorzystaniem orzecznictwa sądów dyscyplinarnych).

Praktyka

Sąd rejonowy - wydział karny.

ZJAZD II

PRAWO MIĘDZYNARODOWE

Zajęcia

Zajęcia typu A – 2 godz.

Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, w szczególności w sprawach polskich. Aplikanci zapoznają się z konsekwencjami wyroków ETPCz dla krajowego porządku prawnego oraz ich wpływem na orzecznictwo sądów polskich.

Zajęcia typu B – 8 godz.

Analiza sytuacji faktycznej i prawnej, która prowadzi do zadania pytania prejudycjalnego do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej lub pytania prawnego do Trybunału Konstytucyjnego. Sposoby formułowania pytań do Sądu Najwyższego. Na podstawie prawomocnych rozstrzygnięć sądów aplikanci sporządzą skargę do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w danej sprawie.

Zajęcia typu C – 2 godz.

Prawo unijne. Przedstawienie instytucji unijnych, źródeł prawa, zasad prawnych, zasad funkcjonowania Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Problematyka zadawania pytań prejudycjalnych. Najważniejsze orzeczenia w zakresie swobody przepływu towarów, osób, usług, kapitału i swobody przedsiębiorczości.

Zajęcia typu G – 4 godz.

Rozwiązywanie kasusów dotyczących zagadnień objętych problematyką zjazdu, zwłaszcza w zakresie ochrony praw jednostek przed sądem krajowym lub międzynarodowym. Aplikanci, rozwiązując kasus, powinni zidentyfikować prawa jednostek i znaleźć właściwy instrument prawny do dochodzenia tych praw.

Praktyka

Sąd rejonowy - wydział cywilny.

ZJAZD III

POSTĘPOWANIE PRZYGOTOWAWCZE ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM CZYNNOŚCI SĄDOWYCH, MEDIACJA, PSYCHIATRIA I PSYCHOLOGIA SĄDOWA

Zajęcia

Zajęcia typu A – 2 godz.

Orzeczenia dotyczące w szczególności kontroli przez sąd decyzji prokuratora o odmowie wszczęcia lub umorzeniu postępowania przygotowawczego.

Zajęcia typu G – 4 godz.

Prawo karne materialne – zasady wymiaru kary, środków karnych, przepadku i środków kompensacyjnych, powrotu do przestępstwa, środków probacyjnych, środków zabezpieczających.

Zajęcia typu B – 6 godz.

Postępowanie przygotowawcze ze szczególnym uwzględnieniem czynności sądu w tym postępowaniu: zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa i decyzje organów ścigania podejmowane w związku z tym zawiadomieniem; przebieg i formy postępowania przygotowawczego; decyzje kończące postępowanie przygotowawcze (umorzenie postępowania). Analiza postanowień i innych decyzji procesowych zapadających w postępowaniu przygotowawczym pod kątem ich zasadności oraz przygotowywanie projektów decyzji sądowych zapadających na tym etapie postępowania (wraz z zarządzeniami i pouczeniami wymaganymi wg. przepisów k.p.k. i z zakresu biurowości), z wyłączeniem decyzji odnoszących się do środków przymusu procesowego. Sporządzanie postanowień w przedmiocie kontroli rozmów telefonicznych, zachowania w tajemnicy danych osobowych świadka – art. 184 § 5 k.p.k., zezwolenia na przesłuchanie adwokata, lekarza, dziennikarza – art. 180 § 2 k.p.k., notariusza, radcy prawnego itd., przesłuchania świadka na żądanie strony lub prokuratora albo innego organu prowadzącego postępowanie – art. 316 § 3 k.p.k. Rozpatrywanie zażaleń na postanowienia prokuratora o odmowie wszczęcia lub umorzeniu postępowania przygotowawczego. Mediacja.

Zajęcia typu D – 2 godz.

Symulacja przesłuchania małoletniego świadka z udziałem psychologa.

Zajęcia typu C – 1 godz.

Psychiatria sądowa.

Zajęcia typu C – 1 godz.

Psychologia sądowa.

Praktyka

Sąd rejonowy - wydział karny.

ZJAZD IV

ŚRODKI PRZYMUSU PROCESOWEGO, ELEMENTY KRYMINALISTYKI I MEDYCyny SĄDOWEJ

Pisemne omówienie praktyk po zjeździe III

Sprawdzian

2-3 godz. – przygotowanie projektu postanowienia sądu zapadającego w ramach czynności sądowych w postępowaniu przygotowawczym wraz z zarządzeniami.

Zajęcia

Zajęcia typu A – 1 godz.

Dopuszczalność, przesłanki oraz czas stosowania tymczasowego aresztowania, jak też innych środków przymusu procesowego.

Zajęcia typu G – 3 godz.

Prawo karne materialne – przestępstwa przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej, obronności, bezpieczeństwu powszechnemu, bezpieczeństwu w komunikacji.

Zajęcia typu B – 7 godz.

Środki przymusu procesowego oraz system gwarancji karnoprosesowych w postępowaniach zmierzających do zastosowania (przedłużenia stosowania) środków przymusu procesowego: zatrzymanie, środki zapobiegawcze (ze szczególnym uwzględnieniem problematyki tymczasowego aresztowania), list żelazny, kary porządkowe i sankcje wymuszające; przymusowe wykonanie czynności procesowych; zabezpieczenie majątkowe i tymczasowe zajęcie mienia ruchomego; wypracowanie (w związku z przewidzianymi na ten zjazd elementami kryminalistyki i medycyny sądowej) umiejętności oceny i wykorzystania opinii biegłego w procesie, analiza przebiegu czynności związanych ze stosowaniem środków przymusu i ocena prawidłowości tych czynności.

Zajęcia typu C – 3 godz.

Kryminalistyka i medycyna sądowa – podstawy zastosowania w postępowaniu karnym (zajęcia prowadzone przez specjalistów z tych dziedzin).

Praktyka

Sąd rejonowym - wydział karny.

ZJAZD V

POSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM I INSTANCJI - WSTĘPNA KONTROLA OSKARŻENIA, PRZYGOTOWANIE DO ROZPRAWY GŁÓWNEJ

Pisemne omówienie praktyk po zjeździe IV

Pisemne omówienie sprawdzianu przeprowadzonego na zjeździe IV

Sprawdzian

2-3 godz. – przygotowanie projektu postanowienia sądu w przedmiocie stosowania środka przymusu procesowego wraz z zarządzeniami.

Zajęcia

Zajęcia typu A – 2 godz.

Orzeczenia dotyczące w szczególności kontroli formalnej i merytorycznej aktu oskarżenia (w tym w sprawie z oskarżenia prywatnego), wniosku o warunkowe umorzenie postępowania, wniosku o umorzenie postępowania i orzeczenie środków zabezpieczających, jak również specyfiki postępowania w sprawach nieletnich.

Zajęcia typu G – 4 godz.

Prawo karne materialne – przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, czci i nietykalności cielesnej, przeciwko rodzinie i opiece.

Zajęcia typu B – 8 godz.

Postępowanie przed sądem pierwszej instancji (część 1) – od wpłynięcia aktu oskarżenia, w tym prywatnego aktu oskarżenia, wniosku o warunkowe umorzenie postępowania, wniosku o umorzenie postępowania i orzeczenie środków zabezpieczających, aż do rozpoczęcia rozprawy. Kontrola formalna aktu oskarżenia i innych skarg inicjujących postępowanie sądowe w zasadniczym nurcie, sporządzanie zarządzeń o zwrocie tych skarg. Kontrola merytoryczna skarg inicjujących postępowanie sądowe przeprowadzana na posiedzeniu w trybie art. 339 k.p.k., skutkująca zwrotem sprawy prokuratorowi albo umorzeniem postępowania, a także kwestie związane z właściwością rzeczową i miejscową. Zagadnienia

związane z przygotowaniem rozprawy głównej. Wyłączenie sędziego na wniosek lub z urzędu.

Praktyka

Sąd rejonowy - wydział karny.

ZJAZD VI

POSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM I INSTANCJI - PRZEBIEG ROZPRAWY GŁÓWNEJ OD WYWOŁANIA SPRAWY DO UDZIELENIA GŁOSU STRONOM

Pisemne omówienie praktyk po zjeździe V

Pisemne omówienie sprawdzianu przeprowadzonego na zjeździe V

Zajęcia

Zajęcia typu A – 2 godz.

Orzeczenia dotyczące w szczególności przeprowadzania dowodów na rozprawie, decyzji w przedmiocie wniosków dowodowych, zmiany kwalifikacji prawnej, w tym zastosowania art. 400 k.p.k., udziału w rozprawie oskarżonego i innych uczestników postępowania, a także postępowania w sprawach o wykroczenia.

Zajęcia typu G – 4 godz.

Prawo karne materialne – przestępstwa przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową, wyborom i referendum, porządkowi publicznemu, środowisku; część ogólna kodeksu wykroczeń, zwłaszcza zagadnienia właściwe dla tej kodyfikacji.

Zajęcia typu B – 8 godz.

Postępowanie przed sądem pierwszej instancji (część 2) od wywołania sprawy do głosów stron, w tym także postępowania szczególne (prywatnoskargowe, przyspieszone, nakazowe) oraz postępowanie w sprawach o wykroczenia. Nauka sprawnego kierowania rozprawą oraz przygotowywania decyzji właściwych dla rozprawy (rozstrzygnięcie kwestii wynikłych na rozprawie, zapewnienie powagi i porządku podczas rozprawy, koncentrowanie materiału dowodowego, sprawne i celowe przeprowadzanie dowodów, rozstrzygnięcie co do przerwy lub odroczenia rozprawy).

Zajęcia typu C – 2 godz.

Metodyka pracy sędziego w zakresie kierowania rozprawą, koncentracji materiału dowodowego, sprawnego przeprowadzania dowodów, stosunku do stron.

Praktyka

Sąd rejonowy - wydział karny.

ZJAZD VII

POSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM I INSTANCJI - NARADA I GŁOSOWANIE, WYROKOWANIE, ORZEKANIE W PRZEDMIOCIE KOSZTÓW PROCESU - CZ. I

Pisemne omówienie praktyk po zjeździe VI

Zajęcia

Zajęcia typu A – 2 godz.

Orzeczenia dotyczące konstrukcji wyroku i uzasadnienia, dopuszczalności modyfikacji orzeczenia, sprostowania oczywistych omyłek pisarskich i rachunkowych.

Zajęcia typu G – 2 godz.

Prawo karne materialne – przestępstwa przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności.

Zajęcia typu B – 10 godz.

Postępowanie przed sądem pierwszej instancji: narada i głosowanie, wznowienie przewodu sądowego, wyrokowanie (także w zakresie dotyczącym wyroku łącznego) i rozstrzyganie o kosztach procesu. Analiza i ocena materiału dowodowego, przygotowanie i wydanie orzeczenia kończącego postępowanie (również w zakresie kosztów procesu), sporządzenie uzasadnienia wyroku, uzupełnienie wyroku w trybie art. 420 § 1 i 2 k.p.k.

Zajęcia typu C – 2 godz.

Metodyka pracy sędziego w zakresie przygotowania orzeczenia oraz jego zwięzłego pisemnego uzasadnienia, a także umiejętności ustnego uzasadniania orzeczeń.

Praktyka

Sąd rejonowy - wydział karny.

ZJAZD VIII

POSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM I INSTANCJI - NARADA

I GŁOSOWANIE, WYROKOWANIE, ORZEKANIE W PRZEDMIOCIE KOSZTÓW PROCESU - CZ. II

Pisemne omówienie praktyk po zjeździe VII

Zajęcia

Zajęcia typu B – 2 godz.

Postępowanie przed sądem pierwszej instancji.

Zajęcia typu D – 6 godz.

Symulacja rozprawy z podziałem na role procesowe – wystąpienia w ramach głosów stron, wydania orzeczenia i przedstawienia ustnych motywów, z założeniem ujawnienia całości materiału dowodowego oraz uprzedzenia o zmianie kwalifikacji prawnej zarzucanego czynu.

Zajęcia typu C – 8 godz. (warsztaty – prowadzi psycholog lub specjalista z zakresu umiejętności miękkich)

Psychologiczne przygotowanie do zawodu sędziego

Wizerunek

Oczekiwania społeczne wobec sędziego. Kierowanie wrażeniem wywieranym na innych. Budowanie prestiżu służby publicznej. Zachowanie w służbie i poza służbą. *Dress code*. Media, w tym media społecznościowe.

Komunikacja

Podstawowe umiejętności z zakresu efektywnego komunikowania się z osobami uczestniczącymi w postępowaniu przygotowawczym i sądowym. Budowanie klimatu sprzyjającego komunikacji, formułowanie komunikatów w sposób dostosowany do potrzeb odbiorcy, słuchanie i rozumienie komunikatów. Ocena stanu emocjonalnego rozmówcy. Zarządzanie sytuacją trudną. Komunikacja asertywna.

Zarządzanie emocjami i radzenie sobie ze stresem

Skuteczne kierowanie emocjami i techniki radzenia sobie ze stresem. Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu. Profilaktyka uzależnień.

Zarządzanie zespołem

Zasady i techniki formułowania celów, wzbudzanie motywacji, udzielanie informacji zwrotnych. Budowanie klimatu sprzyjającego motywacji wewnętrznej i efektywności działania zespołu.

Psychologiczne aspekty niezawisłości zewnętrznej i wewnętrznej

Pogłębienie osobistych kompetencji w zakresie budowania i obrony autonomii moralnej, poprzez zrozumienie mechanizmów psychologicznych odpowiedzialnych za utrzymanie wewnętrznej niezawisłości, nabycie umiejętności rozpoznawania czynników jej zagrażających, a także poznanie narzędzi pomocnych w unikaniu niepożądanych wpływów (wewnętrznych i zewnętrznych) na postawy i decyzje o wymiarze etycznym.

Autoprezentacja

Retoryka

Praktyka

Sąd rejonowy - wydział karny.

ZJAZD IX

POSTĘPOWANIE ODWOŁAWCZE, NADZWYCZAJNE ŚRODKI ZASKARŻENIA, POSTĘPOWANIE PO UPRAWOMOCNIENIU SIĘ WYROKU

Pisemne omówienie praktyk po zjeździe VIII

Sprawdzian

4-5 godz. – przygotowanie projektu wyroku sądu pierwszej instancji i jego pisemnego uzasadnienia wraz z zarządzeniami.

Zajęcia

Zajęcia typu A – 2 godz.

Orzeczenia dotyczące wymogów formalnych środka odwoławczego, granic i zakresu zaskarżenia orzeczenia, bezwzględnych i względnych podstaw odwoławczych, zakazu *reformationis in peius* i reguł *ne peius*.

Zajęcia typu G – 3 godz.

Prawo karne materialne – przestępstwa i wykroczenia przeciwko mieniu, przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów, z zakresu szeroko rozumianego prawa karnego gospodarczego, cz. I (przestępstwa z rozdziałów XXXVI i XXXVII Kodeksu karnego oraz ustaw szczególnych, np. Kodeksu spółek handlowych, Prawa autorskiego, Prawa własności przemysłowej, ustawy o rachunkowości, ustawy o obrocie instrumentami finansowymi itp.).

Zajęcia typu B – 6 godz.

Postępowanie międzyinstancyjne i postępowanie przed sądem odwoławczym: ogólne zasady zwyczajnego postępowania odwoławczego, granice zaskarżenia, postępowanie przed sądem odwoławczym od wyznaczenia rozprawy do wydania orzeczenia. Trening w zakresie przygotowania rozprawy odwoławczej, jej przeprowadzenia i wydania orzeczenia, z uwzględnieniem wstępnej kontroli środka odwoławczego, granic zaskarżenia, cofnięcia środka odwoławczego, zarządzenia o wyznaczeniu rozprawy, orzeczeń zapadających w trakcie postępowania odwoławczego (co do dowodów, co do przerwania lub odroczenia rozprawy) oraz orzeczenia kończącego postępowanie odwoławcze i jego uzasadnienia –

w szczególności orzeczeń o charakterze reformatoryjnym (w tym także co do kosztów procesu). Przedmiotem zajęć winny być również kwestie dotyczące zażalenia i sprzeciwu, w tym przebieg posiedzenia przed sądem odwoławczym. Należy zwrócić uwagę na kwestie związane z rozpoznawaniem zażaleń na postanowienia kończące postępowanie karne, jak również wydawanie przez sąd odwoławczy tego rodzaju postanowień, np. o pozostawieniu bez rozpoznania środka odwoławczego. Niezbędne jest przeanalizowanie podstawowych zasad i regulacji prawnych związanych z kasacją, wznowieniem postępowania, prawem łaski oraz skargą na wyrok sądu odwoławczego.

Zajęcia typu C – 1 godz.

Metodyka pracy sędziego dotycząca kontroli środka odwoławczego, przygotowania orzeczenia sądu odwoławczego i jego uzasadnienia (z uwzględnieniem kompetencji sądu rejonowego działającego jako sąd odwoławczy).

Praktyka

Sąd okręgowy - wydział karny odwoławczy.

ZJAZD X

POSTĘPOWANIE W SPRAWACH O PRZESTĘPSTWA

I WYKROCZENIA SKARBOWE

ORAZ W SPRAWACH O PRZESTĘPSTWA GOSPODARCZE

Pisemne omówienie praktyk po zjeździe IX

Seminarium

Zajęcia typu H – 1 godz.

Zajęcia

Zajęcia typu A – 2 godz.

Orzeczenia dotyczące specyfiki Kodeksu karnego skarbowego, np.: zbiegu idealnego, odpowiedzialności posiłkowej, odpowiedzialności z art. 9 § 3 k.k.s.

Zajęcia typu B – 6 godz.

Przebieg postępowania w sprawach karnoskarbowych; przygotowywanie decyzji dotyczących m.in. dobrowolnego poddania się odpowiedzialności, interwencji, odpowiedzialności posiłkowej; analiza postępowania zwyczajnego, postępowania wobec nieobecnych, nakazowego, mandatowego, wyrokowania, postępowania odwoławczego oraz sposobu prowadzenia postępowania w sprawach o przestępstwa gospodarcze. Metodyka postępowania w sprawach o przestępstwa i przestępstwa skarbowe związane z uszczupleniem należności publicznoprawnych w postaci podatku od towarów i usług i podatku akcyzowego oraz o przestępstwo prania brudnych pieniędzy.

Zajęcia typu G – 6 godz.

Prawo karne materialne – kazusy związane z tematyką (specyfiką) części ogólnej Kodeksu karnego skarbowego, obejmujące przestępstwa i wykroczenia skarbowe, a także przestępstwa z zakresu szeroko rozumianego prawa karnego gospodarczego (jak na zjeździe IX), cz. II.

Praktyka

Sąd rejonowy - wydział karny.

ZJAZD XI

POSTĘPOWANIE WYKONAWCZE

Pisemne omówienie praktyk po zjeździe X

Zajęcia

Zajęcia typu A – 2 godz.

Orzeczenia dotyczące postępowania wykonawczego.

Zajęcia typu G – 3 godz.

Kazusy dotyczące postępowania wykonawczego.

Zajęcia typu G – 2 godz.

Prawo karne materialne – przestępstwa przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego, wymiarowi sprawiedliwości, ochronie informacji.

Zajęcia typu C – 1 godz.

Metodyka postępowania związana z wykonaniem kar i innych środków prawnych.

Zajęcia typu B – 8 godz.

Przebieg postępowania wykonawczego w zakresie wykonywania kar i środków. Przygotowywanie orzeczeń związanych z wykonaniem poszczególnych kar, w tym kary pozbawienia wolności (odroczenie i przerwa w wykonywaniu kary, warunkowe zawieszenie kary, warunkowe przedterminowe zwolnienie, odbywanie kary w systemie dozoru elektronicznego), kary ograniczenia wolności (zarządzenie wykonania kary zastępczej, odroczenie), kary grzywny (rozłożenie na raty, zarządzenie kary zastępczej, zamiana grzywny na pracę społecznie użyteczną), zagadnienia związane ze stosowaniem art. 13 § 1 k.k.w. i art. 24 k.k.w.

Praktyka

Sąd rejonowy - wydział (lub sekcja), w którym wykonywane są orzeczenia karne.

ZJAZD XII

KONWENCJA O OCHRONIE PRAW CZŁOWIEKA

I PODSTAWOWYCH WOLNOŚCI

OBRÓT PRAWNY Z ZAGRANICĄ W SPRAWACH KARNYCH

Pisemne omówienie praktyk po zjeździe XI

Sprawdzian

1-2 godz. – sporządzenie projektu postanowienia sądu wraz z zarządzeniami z zakresu postępowania wykonawczego.

Zajęcia

Zajęcia typu A – 1 godz.

Prawa człowieka w postępowaniu karnym i ich ochrona, w tym antydyskryminacyjne standardy prawne. Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

Zajęcia typu C – 2 godz.

Pomoc sądowa w sprawach karnych.

Zajęcia typu A – 2 godz.

Obrót prawny z zagranicą.

Orzeczenia dotyczące postępowania w sprawach karnych ze stosunków międzynarodowych (ze szczególnym uwzględnieniem problematyki pomocy prawnej w sprawach karnych, ekstradycji czynnej i biernej, wydania i wykonania Europejskiego Nakazu Aresztowania). Zagadnienia dotyczące pytań prejudycjalnych.

Zajęcia typu G – 2 godz.

Postępowanie w sprawach karnych ze stosunków międzynarodowych, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki pomocy prawnej w sprawach karnych, ekstradycji czynnej i biernej, wydania i wykonania Europejskiego Nakazu Aresztowania, zagadnień z Działu V, rozdziałów 4,5,6,7 Regulaminu urzędowania sądów powszechnych, przejęcia i przekazania ścigania karnego, przekazania i przejęcia orzeczeń do wykonania (art. 608-611f k.p.k.),

wystąpienia państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia o karach o charakterze pieniężnym (rozdział 66b k.p.k.).

Zajęcia typu G – 3 godz.

Prawo karne materialne – przestępstwa z ustaw szczególnych, innych aniżeli z zakresu prawa karnego gospodarczego (np. z ustaw o przeciwdziałaniu narkomanii, o ochronie zwierząt, Prawo farmaceutyczne, o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami itd.).

Zajęcia typu B – 4 godz.

Pomoc prawna w sprawach karnych; przebieg postępowania ekstradycyjnego czynnego i biernego; przebieg postępowania w sprawie wydania i wykonania ENA, zagadnienia dotyczące pytań prejudycjalnych, przejęcia i przekazania ścigania karnego, przekazania i przejęcia orzeczeń do wykonania (art. 608-611f k.p.k.), wystąpienia państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia o karach o charakterze pieniężnym (rozdział 66b k.p.k.), wystąpienia państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie kary pozbawienia wolności oraz wystąpienia do państwa Unii Europejskiej o wykonanie kary pozbawienia wolności (rozdziały 66g i 66h k.p.k., zagadnienia związane z uregulowaniami rozdziału XIII k.k., problem łączenia kar zgodnie z art. 85 § 4 k.k.).

Praktyka

Sąd okręgowy - wydział karny I instancji.

ZJAZD XIII

WSZCZĘCIE POSTĘPOWANIA CYWILNEGO PROCESOWEGO, BADANIE FRAKÓW FORMALNYCH I FISKALNYCH

Pisemne omówienie praktyk po zjeździe XII

Pisemne omówienie sprawdzianu przeprowadzonego na zjeździe XII

Zajęcia

Zajęcia typu C – 2 godz.

Przedstawienie przez doświadczonego pracownika administracji zasad funkcjonowania sekretariatów i obiegu dokumentów w sprawach cywilnych. Druga część – zajęcia z udziałem sędziego, w sprawie zasad prowadzenia biurowości elektronicznej, dokumentowania i zakreślania czynności, dostępu do biurowości elektronicznej.

Zajęcia typu A – 2 godz.

Zagadnienia sprawy cywilnej (niedopuszczalność drogi sądowej, prawo do sądu), zdolność sądowa i procesowa, badanie i usuwanie braków formalnych i fiskalnych pozwu, reprezentacja, współuczestnictwo, interwencja główna i uboczna, wady oświadczeń woli, nieważność i bezskuteczność czynności prawnych z uwzględnieniem orzecznictwa ETPCz.

Zajęcia typu A – 2 godz.

Jurysdykcja w sprawach cywilnych w ramach prawa unijnego i pozaunijnego, omówienie pod kątem ogólnych zasad, trybu badania oraz skutków stwierdzenia braku jurysdykcji.

Zajęcia typu B – 6 godz.

Przebieg postępowań obejmujących badanie pozwu pod względem formalnym i fiskalnym, czynności zmierzające do usunięcia braków formalnych bądź braku opłaty sądowej lub zaliczki na wydatki (np. w celu przetłumaczenia pozwu doręczanego za granicę). Nadto postępowania obejmujące badanie reprezentacji stron, właściwości sądu, wartości przedmiotu sporu, zdolności sądowej i procesowej oraz występowania przeszkód procesowych.

Technika prowadzenia postępowania po wpłynięciu pozwu, w tym kontrola zachowania wymagań formalnych i fiskalnych, kontrola prawidłowego sformułowania żądania pozwu, instytucja zwolnienia od kosztów sądowych.

Aplikanci mają nabyć umiejętność podejmowania decyzji co do kwalifikacji braków formalnych i fiskalnych oraz co do skutków istnienia takich braków, umiejętność formułowania zarządzeń i orzeczeń w tym zakresie.

Zajęcia typu G – 4 godz.

Rozwiązywanie kazuśw dotyczących problematyki zjazdu, a zwłaszcza zagadnień reprezentacji, wad oświadczeń woli i wad czynności prawnych oraz ich skutków. Należy zwrócić uwagę na ocenę ważności czynności prawnej i na aktywność sądu w tym zakresie, na ocenę bezskuteczności czynności, na instytucję skargi pauliańskiej, na instytucję z art. 59 k.c. oraz na umiejętność ich rozróżniania.

Praktyka

Sąd rejonowy - wydział cywilny zajmujący się sprawami procesowymi.

Do samodzielnego opracowania

Zasady procesu cywilnego.

Pojęcie oświadczenia woli, złożenie tego oświadczenia, rodzaje zdarzeń prawnych.

Udział w procesie prokuratora, organizacji pozarządowych i innych podmiotów, do których przepisy o udziale prokuratora stosuje się odpowiednio.

Ustawa o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

ZJAZD XIV

PRZYGOTOWANIE DO ROZPRAWY, POSTĘPOWANIE NAKAZOWE I UPOMINAWCZE, ELEKTRONICZNE POSTĘPOWANIE UPOMINAWCZE, POSTĘPOWANIA TRANSGRANICZNE, POSTĘPOWANIE UPROSZCZONE

Sprawdzian

3 godz. – przygotowanie, na podstawie spreparowanych akt, projektu postanowienia lub zarządzenia; klasyfikacja braków formalnych i fiskalnych pozwu oraz przeszkód procesowych.

Seminarium

Zajęcia typu E – 1 godz.

Zajęcia

Zajęcia typu B – 3 godz.

Europejskie postępowanie cywilne (europejskie postępowanie nakazowe, postępowanie w sprawach drobnych roszczeń).

Zajęcia typu A – 1 godz.

Przesłanki skierowania sprawy do postępowań odrębnych (nakazowego, upominawczego, elektronicznego postępowania upominawczego oraz postępowania uproszczonego). Zagadnienia prawa wekslowego w kontekście możliwości wydania nakazu zapłaty oraz zarzutów, jakie mogą być podniesione przez zobowiązanych z weksła. Omówienie orzecznictwa dotyczącego instytucji przedawnienia, skuteczności potrącenia.

Zajęcia typu B – 6 godz.

Odrębność postępowania nakazowego i upominawczego oraz uproszczonego, w tym przebieg tych postępowań, formułowanie orzeczeń, środki zaskarżenia w postępowaniu nakazowym i upominawczym – zarzuty i sprzeciw. Czynności referendarza sądowego. Odrębności w zakresie kosztów sądowych i kosztów procesu w sprawach objętych przedmiotem zjazdu.

Zajęcia typu G – 2 godz.

Rozwiązywanie kazuśw dotyczących problematyki zjazdu, zwłaszcza w sprawach, gdzie podniesiony został zarzut przedawnienia, a także w sprawach z zakresu prawa wekslowego.

Praktyka

Sąd rejonowy - wydział cywilny zajmujący się sprawami procesowymi.

Do samodzielnego opracowania

Formalizm postępowania cywilnego.

Dokumenty stanowiące podstawę wydania nakazu zapłaty.

ZJAZD XV

CZYNNOŚCI SĄDU I SĘDZIEGO PO SKUTECZNYM WNIESIENIU POZWU, PRZYGOTOWANIE DO ROZPRAWY

Pisemne omówienie praktyk po zjeździe XIV

Pisemne omówienie sprawdzianu przeprowadzonego na zjeździe XIV

Zajęcia

Zajęcia typu C – 3 godz. (zajęcia warsztatowe)

Techniki negocjacyjne.

Zajęcia typu A – 1 godz.

Wykonanie, niewykonanie oraz nienależyte wykonanie zobowiązania. Zwłoka wierzyciela i dłużnika. Odstąpienie od umowy, Kara umowna. Odsetki za opóźnienie. Zakaz anatocyzmu.

Zajęcia typu B – 6 godz.

Organizacja postępowania – posiedzenie przygotowawcze i plan rozprawy. Wydawanie zarządzeń na podstawie art. 208 k.p.c. oraz innych zarządzeń dowodowych przed wyznaczeniem rozprawy. Akta spraw powinny tworzyć logiczną całość. Powinny być uzupełniane o kolejne pisma procesowe zawierające stanowiska stron, co będzie zmuszało do zmiany podjętych uprzednio decyzji procesowych. W pismach powinny pojawić się zarzuty procesowe, a także zarzuty materialne dotyczące omawianych umów i innych zagadnień z zakresu zobowiązań, odsetek, braku legitymacji procesowej, przedawnienia i potrącenia. Zmiana planu rozprawy.

Zajęcia typu B – 2 godz.

Doręczenia pism sądowych w obrocie międzynarodowym (w ramach UE i poza UE), odezwy dotyczące doręczeń zagranicznych.

Zajęcia typu G – 4 godz.

Prawo materialne objęte zjazdem, w tym prawidłowa kwalifikacja umów.

Praktyka

Sąd rejonowy - wydział cywilny zajmujący się sprawami procesowymi.

Do samodzielnego opracowania

Zobowiązania i ich rodzaje.

Pojęcie mienia: ruchomości, nieruchomości, części składowe, przynależności.

Pojęcie masy majątkowej (przedsiębiorstwo i przedsiębiorca oraz gospodarstwo rolne).

ZJAZD XVI

POSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM PIERWSZEJ INSTANCJI, POSTĘPOWANIE DOWODOWE

Pisemne omówienie praktyk po zjeździe XV

Zajęcia

Zajęcia typu C – 2 godz.

Prawa konsumenta z uwzględnieniem klauzul abuzywnych.

Zajęcia typu A – 1 godz.

Omówienie orzecznictwa obejmującego zagadnienia dotyczące problematyki prawa materialnego: umowa sprzedaży, umowa ubezpieczenia, umowy z udziałem konsumentów, prawa konsumenckie, umowa pożyczki, domniemania faktyczne i prawne.

Zajęcia typu A – 1 godz.

Omówienie orzecznictwa obejmującego zagadnienia dotyczące ochrony konsumentów w prawie unijnym.

Zajęcia typu B – 6 godz.

Podejmowanie decyzji procesowych na podstawie art. 205¹ - 205¹² k.p.c., art. 227 k.p.c., art. 235² k.p.c. i art. 236 k.p.c. Przygotowanie planu rozprawy. Umiejętność podejmowania decyzji co do potrzeby i zakresu prowadzenia postępowania dowodowego. Akta spraw powinny tworzyć logiczną całość. Powinny być uzupełniane o kolejne pisma procesowe zawierające stanowiska stron, co będzie zmuszało do zmiany podjętych uprzednio decyzji procesowych. W stanach faktycznych powinny pojawić się zarzuty dotyczące omawianych umów i innych zagadnień z zakresu zobowiązań, z uwzględnieniem środków obrony pozwanego.

Zajęcia typu G – 4 godz.

Kazusy dotyczące problematyki prawa materialnego: umowy sprzedaży, umowy ubezpieczenia, umowy z udziałem konsumentów, umowy pożyczki (w tym prawidłowa kwalifikacja umów), gwarancja, rękojmia.

Zajęcia typu D – 2 godz.

Symulacja rozprawy. Kierowanie przebiegiem posiedzenia ze szczególnym uwzględnieniem kultury urzędowania oraz zarządzania emocjami na sali rozpraw (zajęcia z udziałem specjalisty z zakresu komunikacji społecznej).

Praktyka

Sąd rejonowy - wydział cywilny zajmujący się sprawami procesowymi.

Do samodzielnego opracowania

Pojęcie konsumenta i ochrona konsumenta.

Przepisy szczególne o środkach dowodowych.

ZJAZD XVII

POSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM I INSTANCJI, POSTĘPOWANIE DOWODOWE – CD.

Pisemne omówienie praktyk po zjeździe XVI

Zajęcia

Zajęcia typu F – 2 godz.

Pomoc sądowa w sprawach cywilnych (w ramach UE i poza UE).

Zajęcia typu C – 4 godz.

Najistotniejsze zagadnienia dotyczące ustawy o własności lokali i ustawy o ochronie praw lokatorów.

Zajęcia typu A – 2 godz.

Omówienie orzecznictwa dotyczącego problematyki prawa materialnego w szczególności najmu, dzierżawy, spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego, ochrony praw lokatorów, bezumownego korzystania z lokalu/nieruchomości, wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z lokalu/nieruchomości, ustawy o własności lokali. Omówienie orzeczeń TSUE, ETPCz oraz SN i TK dotyczących ochrony praw lokatorów, prawa do poszanowania prawa do zamieszkania (art. 8 ETPCz) oraz orzecznictwa w sprawach o ustalenie wstąpienia w stosunek najmu.

Zajęcia typu B – 6 godz.

Kształtowanie umiejętności przesłuchiwania świadków i stron w oparciu o przedstawione stany faktyczne, np. przez ocenę, czy i jakie pytania powinny być zadane osobie przesłuchiwanej w sprawie o ustalenie wstąpienia w stosunek najmu, w sprawie o eksmisję czy o odszkodowanie za bezumowne korzystanie z rzeczy. Ocena materiału dowodowego. Pomoc sądowa w sprawach cywilnych, odezwy sądowe.

Zajęcia typu G – 2 godz.

Kazusy dotyczące problematyki prawa materialnego objętej zjazdem, w tym przesłanki eksmisji, wstąpienia w stosunek najmu, wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z rzeczy.

Roszczenia konstruowane na podstawie prawa o spółdzielniach mieszkaniowych czy ustawy o własności lokali. Przesłanki zaskarżenia uchwał wspólnot mieszkaniowych. Status wspólnoty mieszkaniowej.

Praktyka

Sąd rejonowy - wydział cywilny zajmujący się sprawami procesowymi.

Do samodzielnego opracowania

Zasady reprezentacji spółdzielni mieszkaniowych oraz wspólnot mieszkaniowych (organy uprawnione do reprezentacji).

Ustawa o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

ZJAZD XVIII

POSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM I INSTANCJI, PRZEBIEG ROZPRAWY, WYROKOWANIE

Pisemne omówienie praktyk po zjeździe XVII

Zajęcia

Zajęcia typu A – 1 godz.

Orzecznictwo ETPCz w sprawach zwrotu nieruchomości, reprivatyzacji, ochrony własności.

Zajęcia typu A – 1 godz.

Orzecznictwo dotyczące w szczególności przesłanek odwołania darowizny, umów przedwstępnych oraz dopuszczalności zmiany przedmiotowej i podmiotowej powództwa. Kumulacja i rozdrabnianie roszczeń.

Zajęcia typu B – 6 godz.

Podejmowanie decyzji procesowych na podstawie art. 193, 194, 195, 196 k.p.c. Akta spraw powinny tworzyć logiczną całość umożliwiającą podjęcie decyzji co do zachodzącego w sprawie współuczestnictwa procesowego, wezwania do udziału w sprawie bądź dopuszczalności przekształceń przedmiotowych. Sposoby formułowania rozstrzygnięcia w sprawach o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli oraz w sprawach posesoryjnych i petytoryjnych. Ocena materiału dowodowego.

Zajęcia typu B – 4 godz.

Przesłanki udzielenia zabezpieczenia, zabezpieczenie na wniosek i z urzędu, właściwość sądu, treść wniosku, granice rozpoznania, uchylenie lub zmiana postanowienia, nadanie klauzuli wykonalności z urzędu, koszty postępowania zabezpieczającego, sposoby zabezpieczenia roszczeń pieniężnych i niepieniężnych, upadek zabezpieczenia. Formułowanie postanowień o udzieleniu zabezpieczenia.

Zajęcia typu G – 4 godz.

Kazusy dotyczące w szczególności przesłanek odwołania darowizny, wykonania umowy przedwstępnej, ochrony posesoryjnej, przesłanek udzielenia zabezpieczenia.

Praktyka

Sąd rejonowy - wydział cywilny zajmujący się sprawami procesowymi.

Do samodzielnego opracowania

Pojęcie i treść prawa własności oraz współwłasności, wykonywanie prawa własności, nabycie i utrata własności, prawo sąsiedzkie.

Ustawa o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki.

ZJAZD XIX

POSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM I INSTANCJI, WYROKOWANIE, KOSZTY SĄDOWE I KOSZTY PROCESU

Sprawdzian

4 godz. – przygotowanie, na podstawie spreparowanych akt, projektu dwóch postanowień z uzasadnieniem dotyczących udzielenia zabezpieczenia, wraz ze stosownymi zarządzeniami.

Seminarium

Zajęcia typu E – 1 godz.

Zajęcia

Zajęcia typu F – 1 godz.

Zasady odpowiedzialności odszkodowawczej państwa za naruszenie prawa europejskiego.

Zajęcia typu A – 2 godz.

Orzecznictwo dotyczące ochrony dóbr osobistych i odpowiedzialności deliktowej, ze szczególnym uwzględnieniem wysokości zadośćuczynienia i renty.

Zajęcia typu B – 6 godz.

Ocena akt pod kątem wydania wyroku (z uwzględnieniem różnych rodzajów wyroków – wstępny, częściowy, uzupełniający, zaoczny), a także rozstrzygania o kosztach sądowych, o kosztach procesu oraz o innych elementach wyroku, o ile przepisy przewidują konieczność orzeczenia w tym zakresie (np. rygor natychmiastowej wykonalności, ograniczenie odpowiedzialności czy tzw. moratorium sędziowskie).

Zajęcia typu G – 2 godz.

Ochrona dóbr osobistych i odpowiedzialność deliktowa (w szczególności wypadki komunikacyjne i błąd w sztuce lekarskiej). Przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej: bezprawność, wina, ryzyko, szkoda, związek przyczynowy, przyczynienie się poszkodowanego do powstania i zwiększenia szkody. Sposoby naprawienia szkody: *restitutio in integrum*, odszkodowanie, zadośćuczynienie, renta. Znaczenie dowodu *prima facie*.

Praktyka

Sąd okręgowy - wydział cywilny zajmujący się sprawami procesowymi w pierwszej instancji.

Do samodzielnego opracowania

Podstawy odpowiedzialności deliktowej – zasada winy, zasada ryzyka. Wyłączenie odpowiedzialności deliktowej.

ZJAZD XX

POSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM I INSTANCJI, UZASADNIANIE ORZECZEŃ, ŚRODKI ZASKARŻENIA, POWÓDZTWA PRZECIWEGZEKUCYJNE

Pisemne omówienie sprawdzianu przeprowadzonego na zjeździe XIX

Sprawdzian

4 godz. – przygotowanie, na podstawie spreparowanych akt, projektu orzeczenia z omówieniem lub uzasadnieniem, z zakresu problematyki objętej poprzednim zjazdem.

Seminarium

Zajęcia typu E – 1 godz.

Zajęcia

Zajęcia typu C – 2 godz.

Spotkanie z językoznawcą – redagowanie i wygłaszanie uzasadnień, ze szczególnym uwzględnieniem reguł gramatycznych i stylistycznych oraz zrozumiałego sposobu wypowiedzi.

Zajęcia typu A – 1 godz.

Środki obrony przed merytorycznie niezasadną egzekucją.

Zajęcia typu B – 2 godz.

Uznawanie i wykonywanie orzeczeń sądów zagranicznych oraz ugód zawartych przed tymi sądami.

Zajęcia typu B – 4 godz.

Konstruowanie uzasadnień wyroków. Konstrukcja wyroku w powództwach przeciwegzekucyjnych. Środki zaskarżenia. Wznowienie postępowania.

Zajęcia typu G – 2 godz.

Przesłanki powództw przeciwegzekucyjnych. Przesłanki wznowienia postępowania.

Praktyka

Sąd rejonowy – wydział cywilny.

Do samodzielnego opracowania

Powtórzenie materiału objętego wcześniejszymi zjazdami z zakresu problematyki prawa cywilnego procesowego i materialnego.

Postępowanie drugoinstancyjne i kasacyjne.

Moc wiążąca prawomocnego wyroku, w tym prawomocność rozszerzona.

ZJAZD XXI

POSTĘPOWANIE KLAUZULOWE I EGZEKUCYJNE

Pisemne omówienie praktyk po zjeździe XX

Pisemne omówienie sprawdzianu przeprowadzonego na zjeździe XX

Zajęcia

Zajęcia typu F – 2 godz.

Podstawowe zagadnienia postępowania egzekucyjnego i skarg na czynności komornika.

Zajęcia typu A – 2 godz.

Wybrane zagadnienia skargi na czynność komornika.

Zajęcia typu B – 10 godz.

Skarga na czynności komornika. Sądowa egzekucja czynności zastępowalnych i niezastępowalnych.

Zajęcia typu G – 2 godz.

Zagadnienia postępowania klauzulowego z uwzględnieniem klauzuli wykonalności przeciwko dłużnikowi pozostającemu w związku małżeńskim, przeciwko wspólnikom spółki cywilnej, wspólnikom spółek osobowych, spadkobiercom, zarządcy, kuratorowi spadku, wykonawcy testamentu. Zaświadczenie europejskiego tytułu egzekucyjnego. Środki obrony przed merytorycznie niezasadną egzekucją. Zagadnienia postępowania egzekucyjnego.

Praktyka

Sąd rejonowy - wydział cywilny zajmujący się sprawami egzekucyjnymi albo wydział egzekucyjny.

Do samodzielnego opracowania

Ustawa o komornikach sądowych.

Ustawa o kosztach komorniczych.

ZJAZD XXII

PRAWO RODZINNE – POSTĘPOWANIE PROCESOWE

Pisemne omówienie praktyk po zjeździe XXI

Zajęcia

Zajęcia typu C – 2 godz.

Omówienie rozporządzeń UE dotyczące spraw rodzinnych:

- rozporządzenie Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 r. dotyczące jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylające rozporządzenie (WE) nr 1347/2000; prawo prywatne międzynarodowe – poszukiwanie prawa obcego właściwego dla stosunków między małżonkami oraz między rodzicami i dziećmi,
- rozporządzenie Rady (WE) nr 4/2009 w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych.

Zajęcia typu C – 2 godz.

Spotkanie z kierownikiem opiniodawczego zespołu sądowych specjalistów na temat praktycznych aspektów działalności OZSS, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień związanych z wysłuchaniem małoletniego w sprawach rodzinnych (w tym sposobu prowadzenia wysłuchania dziecka).

Zajęcia typu A – 1 godz.

Orzecznictwo ETPCz, TK i SN dotyczące prawa rodzinnego; analiza orzeczeń sądów rejonowych i sądów okręgowych I i II instancji w sprawach rodzinnych.

Zajęcia typu B – 6 godz.

Odrębności procedury w sprawach rodzinnych rozpoznawanych w procesie, ze szczególnym uwzględnieniem postępowania o udzielenie zabezpieczenia; specyfika zabezpieczeń w toku sprawy o rozwód i separację; zależność między sprawą o rozwód lub separację a sprawami alimentacyjnymi oraz opiekuńczymi prowadzonymi w sądzie rodzinnym. Postępowanie w sprawach o ustanowienie rozdzielnosci majątkowej; postępowanie w sprawach ze stosunków między rodzicami i dziećmi – sprawy o ustalenie/zaprzeczenie pochodzenia

dziecka, ustalenie bezskuteczności uznania, rozwiązanie przysposobienia, postępowanie w sprawach o alimenty; różne procesowe możliwości dochodzenia świadczeń alimentacyjnych; reprezentacja małoletnich w procesie; mediacja rodzinna; ugoda sądowa w sprawach rodzinnych; postępowanie dowodowe; domniemania prawne i faktyczne w sprawach o pochodzenie dziecka; koszty postępowania.

Zajęcia typu G – 5 godz.

Alimenty (przesłanki i zakres obowiązku alimentacyjnego, pojęcie niedostatku i równej stopy życiowej, obowiązek alimentacyjny zobowiązanego w dalszej kolejności a roszczenie regresowe, alimenty zaległe); prawa stanu, pochodzenie dziecka (materialnoprawne przesłanki ustalenia pochodzenia dziecka), przesłanki rozwiązania przysposobienia; sprawy o rozwód i separację, unieważnienie małżeństwa, ustalenie istnienia/nieistnienia małżeństwa, ustanowienie rozdzielności majątkowej (kwestie materialnoprawne w ramach tych postępowań, granice integralności wyroku rozwodowego); zależności między postępowaniem ze stosunków między małżonkami toczącym się przed sądem okręgowym (sprawy o rozwód, separację, unieważnienie małżeństwa), a postępowaniem opiekuńczym lub o alimenty toczącym się przed sądem rejonowym; zagadnienia dotyczące jurysdykcji i prawa właściwego w sprawach rodzinnych.

Praktyka

Sąd rejonowy - wydział rodzinny.

Do samodzielnego opracowania

Udział prokuratora i organizacji pozarządowych w postępowaniu cywilnym – w sprawach rodzinnych. Postępowanie w sprawach rodzinnych przed sądem okręgowym.

ZJAZD XXIII

PRAWO RODZINNE – POSTĘPOWANIE NIEPROCESOWE, USTAWA O POSTĘPOWANIU W SPRAWACH NIELETNICH

Pisemne omówienie praktyk po zjeździe XXII

Prawo rodzinne i opiekuńcze – postępowanie nieprocesowe

Zajęcia

Zajęcia typu C – 2 godz.

Pieczą zastępczą.

Zajęcia typu C – 1 godz.

Konwencja dotycząca cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę sporządzona w Hadze dnia 25 października 1980 r. (Dz. U. z 1995r. Nr 108, poz. 528).

Zajęcia typu A – 1 godz.

Orzecznictwo ETPCz, SN i TK dotyczące prawa rodzinnego i opiekuńczego, analiza orzeczeń sądów rejonowych i sądów okręgowych I i II instancji w sprawach rodzinnych i opiekuńczych.

Zajęcia typu B – 4 godz.

Przebieg postępowania opiekuńczego od wpływu informacji o zdarzeniu uzasadniającym wszczęcie postępowania z urzędu do zakończenia postępowania rozpoznawczego i podjęcia czynności w ramach postępowania wykonawczego. Technika prowadzenia postępowania opiekuńczego w zakresie: wykonywania władzy rodzicielskiej, wydawania w toku postępowania zarządzeń tymczasowych (w tym umieszczenie małoletniego w pieczy zastępczej), współpracy z kuratorami zawodowymi oraz z właściwymi jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (zarówno w toku postępowania rozpoznawczego, jak i wykonawczego), podejmowania decyzji w każdej fazie postępowania. Odrębność procedury w sprawach opiekuńczych, przebieg postępowania dowodowego oraz redagowanie orzeczeń kończących postępowanie w różnych kategoriach spraw opiekuńczych. Przebieg postępowań rozpatrywanych w oparciu o ustawę o ochronie

zdrowia psychicznego i ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Skuteczność, wykonalność i prawomocność orzeczeń wydawanych w sprawach opiekuńczych, możliwość zmiany prawomocnego orzeczenia. Status małoletniego w sprawach opiekuńczych, wysłuchanie małoletniego, działanie sądu z urzędu, mediacja rodzinna. Sprawy o wydanie dziecka, związanie sądu cywilnego wyrokiem karnym, dowód z opinii OZSS, koszty postępowania w sprawach rodzinnych.

Zajęcia typu G – 2 godz.

Zagadnienia prawa rodzinnego i opiekuńczego – władza rodzicielska, piecza zastępcza, zarząd majątkiem dziecka, rozstrzygnięcie o istotnych sprawach dziecka, sprawy o odebranie dziecka, uregulowanie i wykonywanie kontaktów z dzieckiem, przysposobienie, opieka i kuratela, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, sprawy rozpoznawane w oparciu o ustawę o ochronie zdrowia psychicznego i ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Zajęcia typu B – 2 godz.

Postępowanie wykonawcze w sprawach opiekuńczych oraz w sprawach rozpoznawanych na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich

Zajęcia typu A – 1 godz.

Orzecznictwo ETPCz, TK, SN, analiza orzeczeń sądów rejonowych oraz sądów okręgowych (rozpoznających środki zaskarżenia w sprawach nieletnich).

Zajęcia typu B – 2 godz.

Bieg postępowania w sprawie nieletniego od zawiadomienia o podejrzeniu dopuszczenia się popełnienia czynu karalnego lub o zachowaniach świadczących o demoralizacji do zakończenia postępowania rozpoznawczego. Technika prowadzenia postępowania w sprawach nieletnich: wysłuchanie nieletniego; przesłanki zastosowaniu środka tymczasowego w postaci umieszczenia nieletniego w schronisku dla nieletnich; przedłużanie pobytu w schronisku; wydawanie zarządzeń w zakresie postępowania dowodowego, zlecenie wywiadu, opinii biegłych OZSS; doręczanie postanowień i zawiadomień; przesłanki zastosowania środka wychowawczego, leczniczego lub poprawczego; wydawanie

postanowienia o przekazaniu sprawy prokuratorowi, jeżeli w toku postępowania wyjaśniającego ujawnione zostaną okoliczności uzasadniające orzeczenie wobec nieletniego kary na podstawie art. 10 § 2 k.k.; postanowienie o przekazaniu sprawy nieletniego szkole, do której nieletni uczęszcza, albo organizacjom przewidzianym w u.p.n.; przygotowywanie posiedzenia lub rozprawy; przygotowywanie projektu orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie.

Zajęcia typu B – 1 godz.

Postępowanie wykonawcze w sprawach rozpoznawanych na podstawie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Praktyka

Sąd rejonowy - wydział rodzinny w zakresie czynności podejmowanych w sprawach rozpoznawanych w postępowaniu wykonawczym.

Do samodzielnego opracowania

Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego, ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawa o zawodach lekarza i lekarza dentysty, ustawa o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży, ustawa o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów, ustawa o kuratorach sądowych.

ZJAZD XXIV

POSTĘPOWANIE NIEPROCESOWE, PRAWO RZECZOWE

Sprawdzian

4 godz. – przygotowanie projektu orzeczenia sądu I instancji wraz z uzasadnieniem w sprawie objętej tematyką zjazdów dotyczących prawa rodzinnego.

Seminarium

Zajęcia typu E – 1 godz.

Zajęcia

Zajęcia typu A – 1 godz.

Omówienie orzecznictwa SN i TK dotyczącego problematyki prawa rzeczowego, a w szczególności zasiedzenia, służebności (i innych ograniczonych praw rzeczowych), uwłaszczenia, przemilczenia.

Zajęcia typu B – 6 godz.

Postępowanie nieprocesowe – odrębności w stosunku do procesu; uczestnicy postępowania nieprocesowego, kurator, ogłoszenia o wezwaniu do udziału w sprawie uczestników; czynności sądu podejmowane z urzędu; rodzaje orzeczeń co do istoty sprawy (postanowienia wstępne, częściowe, uzupełniające); koszty postępowania, postępowanie nieprocesowe w poszczególnych rodzajach spraw z zakresu prawa rzeczowego (uwłaszczenie, zasiedzenie, rozgraniczenie, ustanowienie służebności, zarząd rzeczą wspólną); postępowanie dowodowe – procesowe i techniczne aspekty dowodu z oględzin nieruchomości (np. w sprawach o ustanowienie drogi koniecznej, o rozgraniczenie); praktyczne zajęcia dotyczące umiejętności czytania map geodezyjnych (wrys z mapy ewidencyjnej gruntów lub z mapy katastralnej w niektórych częściach Polski), map sytuacyjno-wysokościowych; dowód z opinii biegłego geodety; prowadzenie postępowania z dużą liczbą uczestników bez dopuszczenia do przewlekłości postępowania; redagowanie postanowień dowodowych dopuszczających dowód z opinii biegłych różnych specjalności w sprawach z zakresu prawa rzeczowego; redagowanie orzeczeń co do istoty sprawy, których integralną część stanowią opinie biegłych (sposób odzwierciedlenia opinii w postanowieniach co do istoty sprawy); czytanie i analiza odpisów z ksiąg wieczystych lub zbioru dokumentów.

Zajęcia typu G – 2 godz.

Zastosowanie przepisów prawa rzeczowego w odniesieniu do spraw rozpoznawanych w trybie nieprocesowym. Skomplikowane stany faktyczne, np., gdy w sprawie o zasiedzenie przesłanki zasiedzenia zostały spełnione jedynie w odniesieniu do części nieruchomości, z czym wiąże się konieczność przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego geodety, który powinien sporządzić wstępny projekt podziału nieruchomości. Jeśli zakres samoistnego posiadania jest sporny, należy zwrócić uwagę na techniczne aspekty przesłuchania świadków na gruncie (w miejscu położenia przedmiotowej nieruchomości). Sposób prowadzenia postępowania dowodowego oraz treść postanowienia uwzględniającego wnioski o zasiedzenie ułamkowego udziału w nieruchomości lub wnioski o zasiedzenie części nieruchomości wraz z częścią znajdującego się na niej budynku według zarysu ściany pionowej w tym budynku (przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa). Materialnoprawne aspekty nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości przez małżonków, nabycia przez zasiedzenie nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa, zasiedzenia, którego bieg rozpoczął się np. w 1920 r.

Zajęcia typu F – 2 godz.

Prawo międzyczasowe w sprawach o zasiedzenie.

Praktyka

Sąd rejonowy - wydział cywilny nieprocesowy; w sądach, w których nie ma wyodrębnionego wydziału nieprocesowego, praktyka odbywa się w sądzie rejonowym –w wydziale cywilnym ze zwróceniem uwagi sędziemu patronowi, że przedmiotem praktyki powinny być przede wszystkim sprawy nieprocesowe.

Do samodzielnego opracowania

Ustawa o księgach wieczystych i hipotece.

Ustawa – Prawo geodezyjne i kartograficzne.

Ustawa o państwowej kompensacie przysługującej ofiarom niektórych czynów zabronionych.

ZJAZD XXV

POSTĘPOWANIE PROCESOWE I NIEPROCESOWE W SPRAWACH OSOBOWYCH I SPADKOWYCH

Pisemne omówienie sprawdzianu przeprowadzonego na zjeździe XXIV

Sprawdzian

4 godz. – sporządzenie projektu postanowienia kończącego postępowanie w sprawie z zakresu prawa rzeczowego wraz z omówieniem lub uzasadnieniem.

Seminarium

Zajęcia typu E – 1 godz.

Zajęcia

Zajęcia typu C – 2 godz.

Zajęcia prowadzone przez lekarza – psychiatrę na temat stanu wyłączającego świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli przez testatora, wad oświadczenia woli i braku możliwości swobodnego podjęcia decyzji oraz wyrażenia woli; sporządzanie opinii na potrzeby postępowania sądowego w tym przedmiocie.

Zajęcia typu A – 1 godz.

Orzecznictwo TK i SN w sprawach spadkowych, w szczególności w zakresie testamentu ustnego, zdolności do dziedziczenia i zachowku.

Zajęcia typu B – 6 godz.

Postępowanie nieprocesowe w sprawach o stwierdzenie nabycia spadku z uwzględnieniem testamentu ustnego, zabezpieczenia spadku, stwierdzenia nabycia spadku, w skład którego wchodzi gospodarstwo rolne. Zagadnienia intertemporalne, krąg uczestników postępowania spadkowego, zapewnienie spadkowe, dowód z opinii biegłych psychiatrów na okoliczność zdolności testowania, przesłuchanie świadków testamentu ustnego. Formułowanie orzeczeń w sprawach rozpoznawanych w procesie i w postępowaniu nieprocesowym.

Zajęcia typu G – 2 godz.

Uznanie za zmarłego i stwierdzenie zgonu. Skomplikowane stany faktyczne w sprawach o stwierdzenie nabycia spadku, o stwierdzenie nabycia zapisu windykacyjnego oraz w procesie, tj. o zachówek, o uznanie za niegodnego dziedziczenia, wykonanie zapisu zwykłego. Zmiany prawomocnego orzeczenia w przedmiocie: nabycia spadku, uchylenia się od skutków niezłożenia oświadczenia spadkowego, odpowiedzialności za długi spadkowe.

Praktyka

Sąd rejonowy - wydział cywilny nieprocesowy; w sądach, w których nie ma wyodrębnionego wydziału nieprocesowego, praktyka odbywa się w sądzie rejonowym –w wydziale cywilnym ze zwróceniem uwagi sędziemu patronowi, że przedmiotem praktyki powinny być przede wszystkim sprawy nieprocesowe.

Do samodzielnego opracowania

Uznanie za zmarłego, stwierdzenie zgonu, ubezwłasnowolnienie (zagadnienia materialnoprawne).

Dziedziczenie gospodarstwa rolnego. Prawo o notariacie (akt poświadczenia dziedziczenia).

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 650/2012 w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń, przyjmowania i wykonywania dokumentów urzędowych dotyczących dziedziczenia oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia spadkowego.

ZJAZD XXVI

POSTĘPOWANIE NIEPROCESOWE – SPRAWY DZIAŁOWE (ZNIESIENIE WSPÓŁWŁASNOŚCI, PODZIAŁ MAJĄTKU WSPÓLNEGO, DZIAŁ SPADKU)

Pisemne omówienie sprawdzianu przeprowadzonego na zjeździe XXV

Sprawdzian

4 godz. – opracowanie, na podstawie spreparowanych akt, projektu orzeczenia rozstrzygającego co do istoty sprawy w postępowaniu z zakresu prawa osobowego lub spadkowego wraz z uzasadnieniem lub omówieniem.

Seminarium

Zajęcia typu E – 1 godz.

Zajęcia

Zajęcia typu C – 2 godz. (prowadzi biegły ds. budownictwa oraz szacowania nieruchomości)

Sposoby zniesienia współwłasności przez podział fizyczny oraz problematyka szacowania nieruchomości.

Zajęcia typu A – 1 godz.

Orzecznictwo TK i SN w sprawach dotyczących ustroju majątkowego małżeńskiego, zniesienia współwłasności, podziału majątku wspólnego, działu spadku.

Zajęcia typu B – 6 godz.

Legitymacja do złożenia wniosku o podział majątku wspólnego, krąg uczestników postępowania działowego. Umiejętność informacyjnego wysłuchania wnioskodawcy i uczestników co do składu majątku oraz sposobu jego podziału. Zawarcie ugody w sprawach działowych. Przeprowadzanie dowodu z przesłuchania stron, dowodu z opinii biegłych. Sposoby wyceny nieruchomości i ruchomości. Konstrukcja orzeczenia o dziale spadku, zniesieniu współwłasności, podziale majątku wspólnego z ustaleniem nierównych udziałów w majątku wspólnym (także w postanowieniu wstępnym), jak również z rozliczeniem wydatków, nakładów poczynionych z majątku osobistego małżonków na rzecz majątku

wspólnego. Rozstrzygnięcie sporów co do przynależności określonego składnika do majątku wspólnego (w tym np. rozstrzygnięcie o ważności umów sprzedaży, darowizny). Rozstrzygnięcie o roszczeniach z tytułu posiadania poszczególnych przedmiotów wchodzących w skład majątku wspólnego, w tym z tytułu pobranych pożytków i innych przychodów. Rozliczanie nakładów poczynionych na majątek wspólny od chwili ustania wspólności do momentu podziału, rozliczanie spłaconych przez jednego z małżonków długów obciążających majątek wspólny. Prawomocność, skuteczność i wykonalność orzeczeń co do istoty sprawy w postępowaniu nieprocesowym.

Zajęcia typu G – 2 godz.

Skomplikowane stany faktyczne w sprawach o podział majątku wspólnego i dział spadku (np. gdy w skład spadku lub majątku wspólnego wchodzi spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego, prawo własności nieruchomości zabudowanej domem mieszkalnym obciążonej hipoteką, rachunki bankowe, akcje, obligacje, inne papiery wartościowe, udziały w spółkach, udziały w innych prawach majątkowych). Rozliczanie nakładów i pożytków w różnych wariantach. Podział kredytów bankowych i innych długów. Ustalanie składu majątku podlegającego podziałowi, surogacja. Zasądzenie spłat i dopłat z rozłożeniem na raty. Ustalanie udziałów w majątku wspólnym.

Praktyka

Sąd rejonowy - wydział cywilny nieprocesowy; w sądach, w których nie ma wyodrębnionego wydziału nieprocesowego, praktyka odbywa się w sądzie rejonowym – w wydziale cywilnym ze zwróceniem uwagi sędziemu patronowi, że przedmiotem praktyki powinny być przede wszystkim sprawy nieprocesowe.

Do samodzielnego opracowania

Ustawa o gospodarce nieruchomościami.

Ustawa o kształtowaniu ustroju rolnego.

ZJAZD XXVII

PRAWO PRACY

Pisemne omówienie sprawdzianu przeprowadzonego na zjeździe XXVI

Sprawdzian

4 godz. – sporządzenie projektu postanowienia kończącego postępowanie w sprawie będącej przedmiotem zjazdu wraz z omówieniem lub uzasadnieniem.

Seminarium

Zajęcia typu E –1 godz.

Zajęcia

Zajęcia typu G – 3 godz.

Rozwiązywanie kazuśw dotyczących podstawowych zagadnień prawa materialnego występujących w sprawach z zakresu prawa pracy:

- z powództwa pracownika: przywrócenie do pracy na skutek rozwiązania umowy za wypowiedzeniem, bez wypowiedzenia oraz na podstawie ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (tzw. zwolnienia grupowe); ustalenie istnienia stosunku pracy (stosunek pracy a umowa cywilnoprawna); roszczenia pracownicze z pozaumownych stosunków pracy (powołanie, mianowanie, wybór); sprawy o zapłatę wynagrodzenia za pracę w różnych wariantach (zasady ustalania wynagrodzenia za pracę z uwzględnieniem innych świadczeń związanych z pracą, np. diety z tytułu podróży służbowych), ochrona wynagrodzenia za pracę z uwzględnieniem roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy; regulaminy wynagrodzeń, układy zbiorowe pracy; sprawy o odszkodowanie związane z dyskryminacją i mobbingiem; czas pracy; normy i ogólny wymiar czasu pracy, systemy i rozkłady czasu pracy; wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych, za dyżury pracownicze, w tym medyczne, wynagrodzenie kierowców w transporcie międzynarodowym, wynagrodzenie za pracę w porze nocnej i w święta.
- z powództwa pracodawcy: odszkodowanie za naruszenie zakazu konkurencji po ustaniu stosunku pracy, odszkodowanie z tytułu odpowiedzialności materialnej pracowników.

Zajęcia typu A – 1 godz.

Omówienie orzeczeń TSUE dotyczących europejskiego prawa pracy, w szczególności: równego traktowania i zakazu dyskryminacji w różnych wariantach (ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność), ochrony pracowników w razie transferu zakładu pracy i przejęcia pracowników, ochrony roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, niektórych aspektów organizacji czasu pracy, zwolnień grupowych; omówienie orzeczeń TK i SN dotyczących prawa pracy.

Zajęcia typu B – 6 godz.

Istotne odrębności procedury w sprawach z zakresu prawa pracy, zdolność sądowa pracodawcy, możliwość orzeczenia o roszczeniu alternatywnym niezgłoszonym przez pracownika; związki pomiędzy prawem pracy i prawem ubezpieczeń społecznych, moc wiążąca wyroku wydanego przez sąd pracy w postępowaniu z zakresu ubezpieczeń społecznych (wypadek przy pracy, praca w warunkach szczególnych); postępowanie pojednawcze (wezwanie do próby ugodowej), mediacja, ugoda sądowa; metodologia prowadzenia postępowania dowodowego w sprawach dotyczących wynagrodzenia (wstępna analiza obowiązujących u pracodawcy regulacji płacowych, rodzaje dowodów przydatnych dla czynienia ustaleń w tym zakresie, formułowanie pytań do biegłego z zakresu płac, ocena opinii biegłego), koszty postępowania i koszty sądowe w sprawach z zakresu prawa pracy, natychmiastowa wykonalność wyroków; powaga rzeczy osądzonej, stan zawisłości sporu.

Zajęcia typu F – 1 godz.

Kodeks pracy, w szczególności problematyka czasu pracy (systemy i rozkłady czasu pracy); ustawa o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników (różnice między zwolnieniem grupowym i indywidualnym), ustawa o związkach zawodowych (uprawnienia zakładowej organizacji związkowej, ochrona stosunku pracy działaczy związkowych).

Praktyka

Sąd rejonowy - wydział pracy i ubezpieczeń społecznych.

Do samodzielnego opracowania

Problematyka umowy przedwstępnej (art. 389-391 k.c.) w kontekście jej zastosowania do stosunków pracowniczych.

Uprawnienia związków zawodowych w sprawach pracowniczych (zasady reprezentacji pracowników w sprawach indywidualnych i zbiorowych).

Obowiązki pracodawcy w zakresie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, zwłaszcza w kontekście wypadków przy pracy i chorób zawodowych (regulacja kodeksowa, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy).

Ochrona roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy.

Ustawa o czasie pracy kierowców.

ZJAZD XXVIII

PRAWO UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Pisemne omówienie sprawdzianu przeprowadzonego na zjeździe XXVII

Sprawdzian

4 godz. – przygotowanie, na podstawie spreparowanych akt, projektu wyroku wraz z uzasadnieniem w sprawie z powództwa pracownika kwestionującego rozwiązanie stosunku pracy.

Seminarium

Zajęcia typu E – 1 godz.

Zajęcia

Zajęcia typu G – 3 godz.

Podstawowe zagadnienia prawa materialnego w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych: zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym (w systemie powszechnym i rolniczym); składki na ubezpieczenie społeczne: zdrowotne, emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe; zasady ustalania prawa do świadczeń z ubezpieczenia emerytalnego i rentowych, zwrot świadczeń nienależnie pobranych, ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe oraz świadczenia przysługujące z tego tytułu; typowe sprawy rozpoznawane w sądzie rejonowym, np. sprawy o zasiłki chorobowe i macierzyńskie, o świadczenia z tytułu wypadków przy pracy przysługujące od organu rentowego (pojęcie wypadku przy pracy – analiza elementów definicji).

Zajęcia typu A – 1 godz.

Omówienie orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dotyczących koordynacji systemów ubezpieczeń społecznych w ramach Unii Europejskiej, omówienie orzeczeń TK i SN dotyczących prawa ubezpieczeń społecznych.

Zajęcia typu B – 6 godz.

Istotne odrębności postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (specyfika postępowania toczącego się w wyniku odwołania od decyzji organu rentowego, zakres

rozpoznania sprawy, zakres związania treścią decyzji zaskarżonej i ewentualnych wcześniejszych decyzji istotnych dla rozstrzygnięcia, możliwość zwrotu akt organowi rentowemu albo uchylecia przez sąd decyzji organu rentowego, strony postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych – w tym zainteresowany; rodzaje orzeczeń, jakie może wydać sąd ubezpieczeń społecznych).

Zajęcia typu F – 1 godz.

Prawo ubezpieczeń społecznych (ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustawa o ubezpieczeniu społecznym rolników, ustawa o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, ustawa o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa).

Praktyka

Sąd rejonowy - wydział pracy i ubezpieczeń społecznych.

Do samodzielnego opracowania

Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (w kontekście podlegania ubezpieczeniu i opłacania składek).

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Ordynacja podatkowa w zakresie mającym zastosowanie w sprawach ubezpieczeniowych.

Ustawa o emeryturach pomostowych.

Ustawa o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach.

ZJAZD XXIX

SPÓŁKI PRAWA HANDLOWEGO, REJESTRY

Pisemne omówienie sprawdzianu przeprowadzonego na zjeździe XXVIII

Sprawdzian

4 godz. – opracowanie, na podstawie spreparowanych akt, wyroku z uzasadnieniem w sprawie o zasiłek chorobowy.

Seminarium

Zajęcia typu E – 1 godz.

Zajęcia

Zajęcia typu C – 2 godz.

Omówienie podstawowych zagadnień dotyczących postępowania rejestrowego.

Zajęcia typu A – 1 godz.

Omówienie orzecznictwa SN dotyczącego w szczególności reprezentacji spółek prawa handlowego oraz podejmowania uchwał wyrażających zgodę na dokonanie czynności prawnej, jak również wpływu uchybień w tym zakresie na skuteczność czynności prawnej. Omówienie zagadnień, które często są przedmiotem sporu w sprawach o uchylenie lub stwierdzenie nieważności uchwał organów spółek.

Zajęcia typu B – 6 godz.

Podjęcie decyzji procesowych co do prawidłowego sformułowania pozwu w sprawach dotyczących zaskarżenia uchwał, co do udzielania zabezpieczenia w tego typu sprawach, co do możliwości zmiany powództwa, co do ciężaru dowodu i przebiegu postępowania dowodowego w sprawach z art. 299 k.s.h., jak również co do dalszego biegu postępowania w przypadku przeszkód procesowych związanych z reprezentacją spółek.

Zajęcia typu G – 2 godz.

Rozwiązywanie kasusów dotyczących reprezentacji spółek prawa handlowego oraz podejmowania uchwał wyrażających zgodę na dokonanie czynności prawnej, jak również

wpływu uchybień w tym zakresie na skuteczność czynności prawnej. Zagadnienia sposobu głosowania, zbycia udziałów lub akcji, wnoszenia i zmian wysokości kapitału, jak również inne zagadnienia, które często są przedmiotem sporu w sprawach o uchylenie/stwierdzenie nieważności uchwał organów spółek.

Praktyka

Sąd okręgowy - wydział gospodarczy.

Do samodzielnego opracowania

Kodeks spółek handlowych.

Ustawa o spółce europejskiej i europejskim zgrupowaniu interesów gospodarczych.

Ustawa – Prawo przedsiębiorców.

ZJAZD XXX

PRAWO GOSPODARCZE, ZOBOWIĄZANIA

Pisemne omówienie praktyk po zjeździe XXIX

Pisemne omówienie sprawdzianu przeprowadzonego na zjeździe XXIX

Zajęcia

Zajęcia typu C – 2 godz.

Wykład ekonomisty, ewentualnie biegłego z zakresu rachunkowości, dotyczący czytania dokumentów finansowych spółki.

Zajęcia typu A – 1 godz.

Omawianie orzeczeń SN dotyczących umów będących przedmiotem zjazdu oraz odpowiedzialności kontraktowej przedsiębiorców.

Zajęcia typu A – 1 godz.

Konwencje i przepisy przewozowe – Konwencja o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR), Konwencja nowojorska o sprzedaży towarów.

Zajęcia typu B – 10 godz.

Przebieg postępowania w sprawach, w których występują zagadnienia materialnoprawne będące przedmiotem zjazdu. Odpowiedzialność kontraktowa przedsiębiorców.

Zagadnienia procesowe związane z zabezpieczaniem roszczeń oraz z przebiegiem postępowania dowodowego, w tym ze specyfiką dowodu z dokumentów oraz z opinii biegłego i instytutu.

Zajęcia typu G – 2 godz.

Rozwiązywanie kazuśców dotyczących: umowy leasingu, umowy o dzieło, umowy o roboty budowlane, umowy rachunku bankowego, umowy ubezpieczenia, umowy agencyjnej, umowy przewozu, umowy spedycji, umowy spółki cywilnej, umowy faktoringu, umowy konsorcjum, odpowiedzialności kontraktowej przedsiębiorców, kar umownych, klauzul waloryzacyjnych, odpowiedzialności odszkodowawczej w związku z umową przewozu.

Praktyka

Sąd rejonowy - wydział gospodarczy.

Do samodzielnego opracowania

Ustawa o ochronie prawnej odmian roślin.

Ustawa o obrocie instrumentami finansowymi.

Prawo budowlane.

Prawo przewozowe.

Ustawa o terminach zapłaty w transakcjach handlowych.

ZJAZD XXXI

PRAWO GOSPODARCZE, POSTĘPOWANIE UPADŁOŚCIOWE I RESTRUKTURYZACYJNE

Sprawdzian

4 godz. – przygotowanie, na podstawie spreparowanych akt, projektu wyroku z uzasadnieniem lub omówieniem w sprawie objętej tematyką poprzedniego zjazdu, wraz z zarządzeniami.

Seminarium

Zajęcia typu E – 1 godz.

Zajęcia

Zajęcia typu F – 1 godz.

Problematyka postępowań upadłościowych i postępowań restrukturyzacyjnych; przesłanki ogłoszenia upadłości (gospodarczej i konsumenckiej), przesłanki otwarcia poszczególnych rodzajów postępowań restrukturyzacyjnych.

Zajęcia typu G – 2 godz.

Kazusy dotyczące:

- zdolności upadłościowej i restrukturyzacyjnej, legitymacji do złożenia poszczególnych wniosków, pojęcia niewypłacalności i skutków prawnych przekroczenia terminu do złożenia wniosku o ogłoszenia upadłości,
- właściwości sądu upadłościowego i sądu restrukturyzacyjnego; roli tymczasowego nadzorca sądowego i zarządcy, wymogów formalnych i fiskalnych wniosków,
- statusu prawnego upadłego oraz syndyka masy upadłości; dłużnika oraz nadzorca sądowego i zarządcy w postępowaniach restrukturyzacyjnych; planów podziału funduszy masy upadłości i skutków zatwierdzenia zawartych układów,
- wpływu ogłoszenia upadłości i otwarcia poszczególnych postępowań restrukturyzacyjnych na inne postępowania sądowe, postępowanie egzekucyjne i tytuły wykonawcze.

Zajęcia A – 1 godz.

Orzeczenia dotyczące problematyki postępowania upadłościowego i restrukturyzacyjnego.

Zajęcia A – 1 godz.

Zagadnienia materialnoprawne ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji i prawa własności przemysłowej, a także innych ustaw z zakresu prawa gospodarczego.

Zajęcia typu C – 2 godz.

Upadłość transgraniczna i międzynarodowe postępowanie upadłościowe.

Zajęcia typu B – 4 godz.

Postępowanie w przedmiocie ogłoszenia upadłości i otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego

Praktyki

Sąd rejonowy - wydział gospodarczy rozpoznający sprawy upadłościowe i restrukturyzacyjne.

Do samodzielnego opracowania

Prawo własności przemysłowej.

Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

ZJAZD XXXII

PRAWO I POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE

Pisemne omówienie praktyk po zjeździe XXXI

Pisemne omówienie sprawdzianu przeprowadzonego na zjeździe XXXI

Zajęcia

Zajęcia typu C – 2 godz.

Zagadnienia ustrojowe i uprawnienia kompetencyjne; wybrane zagadnienia z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o regionalnych izbach obrachunkowych, o wojewodzie i administracji rządowej w województwie. Administracyjnoprawne regulacje ochrony danych osobowych i informacji, dostępu do informacji, w tym dostępu do informacji publicznej, ochrony informacji niejawnych i innych tajemnic prawnie chronionych.

Zajęcia typu G – 2 godz.

Rozwiązywanie kazuśów dotyczących podstawowych problemów ustrojowych.

Zajęcia typu C – 1 godz.

Model postępowania administracyjnego; wybrane zagadnienia związane m.in. z problematyką rozgraniczenia jurysdykcji sądów powszechnych i sądów administracyjnych; wybrane zagadnienia z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustaw: Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, Kodeks postępowania administracyjnego, o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Zajęcia typu G – 2 godz.

Rozwiązywanie kazuśów dotyczących wybranych zagadnień praktycznych, w tym: problematyki rozgraniczenia jurysdykcji sądów powszechnych i sądów administracyjnych, procedur hybrydowych, zagadnień wstępnych w postępowaniu administracyjnym i sądownoadministracyjnym, wpływu decyzji administracyjnej na postępowanie sądowe (karne i cywilne), problematyki ustalania przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej za działania i zaniechania organów administracji publicznej (bezczywność, przewlekłość, rażące naruszenie prawa).

Zajęcia typu A – 1 godz.

Analiza orzecznictwa dotyczącego w szczególności: problematyki rozgraniczenia jurysdykcji sądów powszechnych i sądów administracyjnych, wpływu decyzji administracyjnej na postępowanie sądowe (karne i cywilne).

Zajęcia typu C – 1 godz.

Wybrane zagadnienia prawa administracyjnego materialnego, w tym: administracyjnoprawna sytuacja osób fizycznych, problematyka aktów stanu cywilnego oraz prawa o cudzoziemcach, administracyjnoprawna regulacja procesów inwestycyjnych (planowania i zagospodarowania przestrzennego, prawa budowlanego, wybranych elementów prawa ochrony środowiska i ochrony zabytków), prawo zamówień publicznych.

Zajęcia typu G – 2 godz.

Rozwiązywanie kazuśów dotyczących wybranych zagadnień prawa administracyjnego materialnego.

Zajęcia typu A – 1 godz.

Analiza orzecznictwa dotyczącego wybranych zagadnień prawa administracyjnego materialnego m.in.: przebiegu procesu inwestycyjnego, ustalania przeznaczenia nieruchomości, utraty wartości nieruchomości w związku z wejściem w życie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zasad gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego, administracyjnych aspektów użytkowania wieczystego i zamówień publicznych.

Zajęcia typu C – 1 godz.

Wybrane zagadnienia dotyczące ustroju sądów administracyjnych i postępowania przed sądami administracyjnymi, w tym dotyczące Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustaw: Prawo o ustroju sądów administracyjnych, Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

Zajęcia typu G – 3 godz.

Rozwiązywanie kazuśów dotyczących sądowej kontroli administracji publicznej, a w szczególności: podstawowych zasad ustroju władzy sądowniczej, przebiegu postępowania przed sądami administracyjnymi, prejudycjalności prawomocnego skazującego wyroku

karnego, sposobu rozstrzygnięcia spraw i rodzaju orzeczeń wydawanych przez sądy administracyjne oraz trybu i sposobu wnoszenia środków zaskarżenia od orzeczeń sądów administracyjnych; pojęcia „orzeczenie prawomocne” i zakresu związania.

Praktyka

Sąd okręgowy - wydział cywilny pierwszej instancji.

ZJAZD XXXIII

REPETYTORIA

Pisemne omówienie praktyk po zjeździe XXXII

Zajęcia

Powtarzanie zagadnień węzłowych z punktu widzenia egzaminu sędziowskiego – przy uwzględnieniu zmian prawa wprowadzonych po zjeździe, na którym dane zagadnienie zostało pierwotnie omówione.

Praktyka

Sąd rejonowy - wydział karny.

Zjazd XXXIV

REPETYTORIA – CD.